

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Літного ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані відій від порта. — Оголошеня згадані приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Русланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Зворот Сербії.

Не подружє короля Александра з Драгою Машіною, а зворот в політиці Сербії повинен би нині інтересувати дипломатичні круги Австрії. З ким король Александер стане під вінець, се річ байдужна. Для Австрії має значінє факт, що король Александер клонить ся звільна до політики сербських радикалів, тих самих, що Сербію гнали в рамена Росії. Цар Никола був перший, що пожелав Александрови будьто вибору подруги життя, а на ділі проявив вдоволенє своє з того, що «приятель» Австрії, экс-король Мілян, опинив ся поза границями Сербії. 26. червня заїхав перед королівський конак російський посол, Павло Манзуров, в повній галі і зложив в імени царя королеви желаня. «Српска Новіне» напечатали вість про сю гратуляцію товстими черенками. Король виїхав відтак в відкритій колясці з судженою своєю до Топшідеру, а зібрані в уличях товпи народа витали єго з френетичним одушевленєм. Се знаменне! Сербія пішла слідом Болгарії і зблизилася о стілько опять до Росії, о скілько відгернула ся від Австрії.

Не можна також поминути мовчки річ, яку кор. Александер виголосив відтак до офіцирів білгородского гарнізону. Річи сеї не подали в повній основі ні білгородські ні австрійські дневники. Она рівнож знаменна і гласить після автентичних записок: «Вам, панове, звісна моя проклямація (про намірене подружє). Зачуваю, що декому з вас не сподобав ся мій намір, а дехто розпускає вісти, будьто я не здоров. Деякі хотіли би знати, як дивить ся мій батько на сей мій намір? Я покликав вас сюди и арочно, щоби вам сказати слідуєче: Ви знаєте, що я доси ревню дбав про добро

і розцвіт Сербії. Вибираючи подругу життя, мав я на увазі мої державні обовязки. А сповню я їх тоді совісно, наколи положу основу до свого домашнього щастя. Ви зрозумієте сі мої слова. Сим, що раді би знати суд мого батька о моїх заручинах, скажу, що «я» єсьм головою династії Обреновичів. Я маю в першій лінії право і обовязок подбати про судьбу і будучину династії. Дятого не обходить мене зовсім суд мого батька в тій справі. Він не має для мене ніякого значіня. Головне діло в тім, як я дивлю ся на сю справу. Мій батько не відповідає моїм намірам(?) і дятого усунув я єго від головного воєнного начальства. Поки живу, поти мій батько не верне до Сербії. Дотично мого здоровля то самі бачите, що я є зовсім здоров. Моїм здоровлем не потребує ніхто журити ся. Відзиваю ся до вас яко людий чести і офіцирів. Майте все на увазі своє зване, свою присягу і свої обовязки. Сі слова передайте і моїй вірній армії. З Богом!»

Здає ся, що небавом виїде також королівський маніфест, котрим Александер подарує засудженим, за атентат на свого батька, радикалам кару. Не виключена також і евентуальність, що мати короля верне опять до Білгороду і з'уміє політику Сербії звести на давні дороги, прихильніші Росії, ніж Австрії. Російські дневники ликують з послідної пригоди, кажучи, що в особі Міляна усунено в Сербії такого ворога Росії, яким був болгарський Стамбулов, убитий російськими заговорщиками. Новий кабінет зложений переважно з радикалів, що «висвободять Сербію з поганой зависимости» в яку она попала за часів Міляна. Всі ті події свідчать, що Сербія намірила з своїми симпатіями звернутись куди инде, лише не до Австрії.

Нам личність экс-короля Міляна не була ніколи симпатичною, але нам було і се звісне, що экс-король беріг автономію

Сербії супроти змагань Черногори і Росії, се є, він стояв за независимостію балканських держав взагалі. Сербія, неприхильна Австрії, може стати причиною нових заколотів в Босні і Герцоговині, а промисл австрійський рівнож може потерпіти при змінених відносинах на Балканах. Проте — *saveant consules!*

Зміна престоло в Італії.

Король Віктор Імануїл видав вчера проклямацію, де на вступі підносить чесноти помершого короля Гумберта, а відтак заявляє, що піде за приміром свого вітця. Освячені довголітною опікою вітця, традиційні інституції держави буде король беріг против всякому насилію та сильною рукою стеріг щастя і добра вітчизни. Мій дідо, каже король в проклямації, дав Італіянам волю і невідлеглисть, яких удержати ціло та ненарушно було цілю життя мого вітця — ціл мого панованя є вже з гори витиченою. Король апелує до солідарности межі престолом а народом та кінчить, що задача правління дасть висказати ся в двох словах: *Roma intangibile*, в словах, які є символом єдности і заперукою ненарушимости Італії.

В Римі кінчать ся приготуєня до похорону короля Гумберта. Тіло єго буде зложено в Пантеоні. На похороні виїхав вчера по полудни до Риму архикнязь Райнер, яко представитель Франц Йосифа. До Berliner Tagblatt-у доносять з Риму, що в тамошних правительственных кругах надіють ся також приїзду цісаря Вільгельма. Однак поїде лише брат Вільгельма кн. Генрик в заступстві цісаря. Часописи переповнені описами трогачих хвиль, коли король Віктор Імануїл і єго жєва приїхали до Монци. Привитанє королевої-вдови Маргарети з сином було до найбільшої стєпени трогаче. Ціле окруженє плакало. Безпосередно перед приїздом короля зложено тіло Гумберта на ліжку. Віктор Імануїл і королева Єлена цілували труна по руках, устах

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

I.

— Спи, Пилипку, спи!... Он чуєш, яке на дворі сховило ся? Гуркоче, гуде та вис... Розгуляв ся Морозенко! Нема впишу старому дідузі: аж пищить усе, а він, немилосерний, давить... Знаєш Оленченого Андрійка? Укусив бідного за пальчик, аж ногтик побілів, пучка опухла. Тепер мати єго і вовтузиться з ним: не знає сердешна, яку єму пораду дати... Почне одтерати — Андрійко плаче: пальчик болить; давай хухати, одігрівати — а хлопя ще дужче займаєть ся... А все через те, що не слухав матери. Мати казала єму: не ходи, синку, на двір: Морозенко лютує! А він не послухав — пішов... От і вкусив єго Морозенко за пальчик. — А тепер обом лихо: Андрійкови лихо — пальчик болить, а матери друге — Андрійко нездужа!

Так з вечора на Маланки казала Катря Зайчиха своєму семилітньому синові Пилипкові, забившись з ним від страшеного холоду аж за комин, у самий теплий куточок печі.

Було ще не пізно — тільки починало смеркати, а Катря вже зовсім на піч забрала ся. Не

знати від кого й задля чого сінешні двері закрутила; хатні заціпнула... Зняла невеличкий каганчик з полиці, засвітила — і мерці побрала ся з сином на піч, захопивши й світло з собою.

Череваний каганчик, що вилунила єго Катря з розбитого кашника, з каплею рижівового олію на дні, ледви блимав у темному кутку своєю сивою горошиною на кінці кнота; пузатий комин заслоняв той піділений світ від хатнього мороку; на печі хоч який-такий світ борюкав ся з темнотою, зате хату окривали непроглядні померки... Видно, світ неохочий заглядати в темні пристановища, де ховають ся злидні від холоду! Та й ще там було освічувати? Хатні голі стіни — полупані; мороз повиступав на їх сизим інієм; чорні двері розмалював він білими визирунками, а на шибках повимуровував цілі барани криги; таяла та крига помалу і спускала ся по стінах аж до долівки чорними патьоками... У кутку під божницею замість столу стояла вузесенька примостка на чотирьох паколах, вбитих в землю... Не дежало на тій примостці, — як у добрих людей буває, — ні хліба шматочка, ні соли дрібочка; на двох голих дошках ті примостки чорніли гілько дірки, де були колись сучки, що повигривали та повипадали. А в горі з кутка виглядав не-

личкий образ — не знать святого, чи святої, бо на йому малюнок потемнів, позлущував ся, одні тільки чорні очи сумно визирали з пожевклого обличчя, немов скаржили ся на холод та голод, що доводило ся терпіти хозяйівам хати... А насупроти столу, між череватою пічкою і другою стіною, притулив ся піл з чотирьох тоненьких драничок, таких хистких, що вони хїтали ся та вгинали ся і тоді, як хто до їх підходив, немов перестерігали не накладувати на їх нічого, щоб бува не проломили ся. Та на їх і не лежало нічого — пустісінькі, та голісінькі, як і та гола та дебела жердка, що вїєла у кутку над полом. І на віщо її там привішено?... У день, правда, на її бовтало ся лихе ряденце, а на ніч вона зоставала ся голою дровинакою, причепленою наче на те, що коли кому заманеть ся — було-б де повіситись... І — диво дивне! як се Катрі ніколи не западала така лиха думка, коли кругом неї було таке убожєство непроглядне, нужда та недостача безмірні, холодні та голодні злидні!

Одначе, тоб було ще дивніше, якби в Катриній голові заклонулась така чорна думка в ночи на Маланки як-раз перед Василіям!... Всякому звісно, що в ту піч старий рік кінчаєть ся, а новий зачинаєть ся... На віки вічні старий зиниє, занесе з собою і добре і лихе,

і чолі. Не можна їх було відорвати від небіщика. Королева-вдова не може заволодіти над своєю розпучкою. Плач її чути було в цілм парку.

Вісти про сильну організацію анархістів потверджують ся. Брессі належав до великого заговору на пануючих і ще тепер грозить, що вскорі буде вільний, а тоді горе піншим монархам. Всі європейські поліції глядають пильно спільників Брессіого і як доси, здасть ся, з добрим успіхом. Neue freie Presse доносить, що арештований в Турині Лямер не знаний австрійським властям як анархіст, натомість Франц Віднер один з найзагорільших анархістів мешкав до минушого року в Триесті, а відтак утік до Патерсон в Америці, де видає анархістичну часопись. Поліція підозріває, що Лямер перед самим атентатом відпровадив Брессіого до Монци, і що він, на случай, коли би Брессіою не повело ся, мав виконати другий атентат в Іврей, в часі торжества millenium. Арештований признає ся до знакомства з Брессіом і що з ним подорожував, однак рішучо перечить, аби мав що-небудь спільного з атентатом. В Медіолянї арештовано анархіста Кольомба, у котрого знайдено компромітуючі письма і кореспонденції з Брессіом. Поліція слїдить головно за якимсь молодим блондином, котрого перед атентатом бачили в товаристві Брессіого. Міністер судівництва сам обняв провід слїдства. Говорять, що яко суд буде в тій справі виделегований сенат, яко найвищий державний трибунал. Брессіого перевезено до вязниці в Медіолянї. Коли его приведено закутого в кайдани до вязниці, сказав Брессі: Отже я вже на місци мого призначення, але знайте, що не на довго. Година рівности вибила! По дорозі робітники демонстрували на честь Брессіого, а до президента міністрів Сарака, коли переїздив в Монзі повозкою до королівської палати, приступило двох робітників з окликом: Падлюки, і ваша година вибе небавом! — Їх арештовано.

Для безпеченства королівської пари підчас подорожи зарядила поліція великі остророжності. Зеліничу лівію обсадило кілька тисячій війська, вїзд королівської пари до Монзи відбув ся вузкими, бічними уличками, а мешканцям міста наказано було не відчиняти вікон анї дверей камениць та не показуватись на балконі. Повозки стерегли кінні жандарми. Сї міри остророжності уважають пересадними, а енергію поліції за далеко сягаючу. Особливо прикре вражінє викликала відозва медіолянської поліції до мешканців, завзиваючи всіх тих, що від кого-небудь чули які підозрінї, або неприхильні слова про династию і короля, щоби зголосили се на поліції. Такий зазив до денунціяції може принести більше шкоди, ніж пожитку в погоні за анархістами.

поховає пережите й перемучене і стражданням закручене; а коли що й зоставить у людській схованці-споминці, то все-ж то буде не кипуче життя-страдання, а тільки спогадка про его, не живе, вїдливе лихо, а тільки его холодна облуда... Натомість новий рік прийде, нові надїї принесе з собою, а за ними, може, хоч невелику крихітку щастя... Та багатому багато его треба, а бідному — і то гаразд, коли буде що на завтра кусати, буде чим забезпечитись від холоду!

У Катрі всі ті запаси як-раз на Маланки вийшли. Ще з осени вона з ними тягла ся та держала ся: скупилась і хлібом і топливом, думала перехопитись через зиму... Та ба! Об Рїздві вона побачила, що не тільки через зиму, а хочби через святки перехопитись... «Тільки-б через святки! дума. А там — робоча пора настане... У богатих людей назбираєть ся не мало чорної одежи, поношеного білля, — треба его поирати... Піду до кого, або хто покличе... може хоч на хліб перепаде! А може в кого трісочок або кізячків випрошу: буде чим у хаті прокурити... Так і перетягну через зиму, — аби через святка!»

І от сьогодні у день Катря послїдню мисочку борошенця витрусила, щоби спекти сяку-таку перенїканку; послїдне полїнце спалила, щоби спекти її; послїдний бурячок у борщ покришила,

Руска колегія в Римі.

(Конець).

Тепер кілька слів до автора статі «Руска колегія в Римі» під ч. 138. Автор сеї статі видко про справи рускої колегії мало що, або майже нічо не знає (не зовсім так, бож се «бувший питомець колегії греко-рускої» Ред.), і ддятого почувши, що питомці «слуhausen що дня Служби Божої, в неділі і свята співвають вечірню і Службу Божу в церкві, молитви відмовляють по руски, розмишлення і чтенія духовні по нашому, кидає ся на автора статі «Під фєральним числом», що він ще хоче? Се дуже гарно, але треба знати, що то питомці мусіли перебути, щоб до сего допняти, так що один туй-туй що не ував жертвою власне через противників відмавлення молитв по руски і т. д. І коли-б між питомцями не було таких горячих, патріотичних молодців, то наша мова не мала би в рускій колегії навіть тих прав, які тепер має. Треба також знати, що питомці мусіли і тепер, в останних часах перебути, коли виділи, що противники навіть самого ректора компромітуєть, понеже сей увяв ся за нашою справою.

Що один з «фєральної тринадцятки» написав, мовто в Римі не вчать питомців «любви та пошанівку і т. д.», се вправді заватдо загально сказано і під впливом роздражненя, але сї слова цілком по правді можуть дати застосувати ся до декотрих личностей, упереджених до нашого обряду, котрі уважають близькими православія, котрі навіть в науці язика старославянського виділи зближене до православія, котрі не можуть поняти, щоби священик жив з женою і т. д.

Св. Отець про надужитя та про інтриги по більшій часті нич не знає, а коли дізнає ся, то енергічно бере ся до направи — як стало ся з колегією грекою і з иншими східними колегіями. В справі рускої колегії вдерли ся непрошені опікуни, що ворожо успособлені до нашого обряду і мови, здержують реформу, але з тих вже один усунений. При такім стані річи не можна так острб судити питомців, що їх чувство є подразнене і один з них свої жалї вивів перед суд опії рідного краю.

Що-до присяги, не буду довго розводити ся. Скажу тільки, що від присяги вже перед тим були увільнені питомці, котрі sumptibus gubernii Austriaci в рускій колегії виховують ся. Причина є ся, бо присяга жадає ся від тих питомців, котрі Sedis Apostolicae maximis sumptibus educantur (виховують ся цілковито на кошт Апост. Престола). Впрочім правне слово о тим належить лишити Апостольському Престолу.

Що-до самого змісту §. 1. приписаної форми не дотичить присяги, тільки є простою обіцявкою. Дословне значінє § 3. є таке: Присягаю, що по воли св. Конгрегації прийму свяченє навіть на прєсвитера, коли настоятелям се сподобав ся.

послїдню пучку соли в него вкинула... «Очистила ся! Зовсім очистилась... На завтра хоч і в рай святий, то чиста!» думала Катря, поряючись біля печі.

Поки серед черїню лежало трюхле полїнце, дожидаючи підпалу, Катря була ніби покойна. Правда, чорні думки і тоді вже снували по її обличчю, нерадїсно свїтили карими очима... А як вона запалила останне полїнце, як огненні язики обхопили его кругом, то їй здало ся, буцїм то її серце горить-палає!... А як почав борщ укипати, то в її серці такі кипятки підняли ся, що як вона ні кріпила ся, а не видержала...

— Пилипку! синочку мій! Що ми будемо завтра їсти? — скрикнула вона — і горячою течїєю гірких слїз полили ся ті кипятки з очей до долу...

Пилипко підскочив до матері, припав до її обличчя і тихо промовив.

Цить, мамо, цить! Завтра, мамочко, новий год... Я завтра піду до хрещеного батька поспати... Дасть менї батько сороковку грошей, а дядина — велику паланію, ще й ковбасу на придачу... От і буде нам що їсти! А на гроші топлива купимо... багато-багато, щоб на усю зиму стало!

(Далї буде).

Се значить rem stricte sistendo in verbis interpretando. Наколи би настоятели сказали, висвячуї ся, питомець мусїв би се зробити, хотїй еще не покінчив студий богословських — т. є. в целїбаті. Але практична інтерпретация і давнїйша заява президента сему противить ся і вільність вибору стану не ограничає ся; але лїпше було-б, коли би існувала легальна інтерпретация, маюча силу правну. «Тринадцятка» просила о увільненє єї від присяги — тому, бо і попередні питомці прибувши в ч. 10 сеї присяги не складали, а інтерпретация зложеної присяги могла-б під впливом деяких личностей змінити ся та обмежити їм дотеперїшнї управненя. Остаточно треба се всею полишити добромїню виспих властей.

На закїченє мупу піднести насамперед велику любов питомців до свого обряду і до своєї народности, і если деколи здаєть ся нам, що они дещо за остро підносять — се треба приписати також обставинам, в котрих они знаходять ся. А до Преосвящених наших Владик, до котрих звернули ся питомці і ми звертаємо ся з горячою просьбою, вглянути в справу, — представити всею Апостольському Престолу так, щоби руска колегія в Римі у всім відповіла своїй цілі, а Бог дасть, що з неї вийдуть неустрашимі борці за свій обряд і за свій нарід.

Один з десятки.

Замах на шаха.

Убийник, що наважив ся був на житє перського шаха подав своє імє, та не знати, чи правдиве. Назвав ся Сальсон, франсоа Сальсон. Коли се він справді, то се знаний пташок французській поліції, яка шукала за ним вже від р. 1895. В сїм році зник був Сальсон і так старанно умів ховати ся, що за сїй час засуджено его вже два рази заочно: в р. 1897 на три місяці вязниці за анархістичну пропаганду, а в р. 1899 на девять місяців за намірене убїйство. Тимчасом Сальсон перебував собі спокійно в Парижі, а служба готелю, в яким він мешкав, описує его спокійним, поважним чоловіком, який дуже точно платив свої рахунки.

Франц Сальсон родив ся в р. 1876. в Монтльоф, має отже заледви 24 лїт. При другім переслуханю у слїдчого судїї захочував ся спокійно, але уперто відповідав, відмавляв всяких виясненєй що-до причин замаху, або евентуальних спільників. Ото прїбка его переслуханя, як подають парискі дневники:

Судия: Як називаєть ся?

Сальсон: Сего не треба вам знати.

Судия: Який ваш завід?

Сальсон: Не маю жадного заводу.

Судия: Якої ви народности?

Сальсон: Се обонятне.

Судия: Чи ви є анархістом?

Сальсон: На се я не хочу відповідати.

Судия: Маєте спільників?

Сальсон: І на се не дам вам відповіди.

Судия: Чи ви Француз?

Сальсон: Угадайте.

Судия: Чи ви мали намір убити шаха?

Сальсон: Се обходить лише мою совість.

При сих відповідях Сальсон усьміхає ся тягом, мовби справді людска власть і людска справедливість его не обходила нічо, а він розраховував ся лише зі своєю совістю. Судия спитав тому его: Мусите бути дуже вдоволені з себе; а Сальсон відповів: Ні, я не вдоволений, бо шахови не міг дати мата. Вкінци заявив Сальсон, що коли-б єму було удалось забити шаха і уникнути арештованя, був би відтак замордував царя.

З Відня подають депешу, яку тамошний перський посол одержав від великого везира. Париж 9. серпня. О год. 9. рано, в хвили коли его цїсарска Милість шах виїхав з «палати володарів», аби удати ся до Версалю, якесь індивідуум кинуло ся на него та хотїло стрїлати з револьвера, який держало в рудї. На щастє я, двірський міністер і генерал Парент завважали рух сего індивідуум. Ми мусіли звести з ним формальну борбу, заким удало ся перешкодити злочинови. Хвала Богу, его цїсарска Милість є здоров і веселий. І справді перський шах не багато робить собі з перебутого небезпеченства. Навіть проїздки до Версалю не відложив, а вчера, в товаристві міністра війни, генерала

Андре був присутній на ревії війська в Вінсен коло Парижа, а відтак оглядав тамошню фабрику набоїв.

НОВИНИ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Теофіля; рим.-кат. Марії сніжної. В понеділок: гр.-кат. Бориса і Хліба; рим.-кат. Преображеніє. Вівторок: гр.-кат. Анни; рим.-кат. Каєтана.

— **3 університету.** П. Володимир Вергановський, родом з Лукавиці вижної, одержав на львівському університеті ступінь доктора прав.

— **Ювілей Угорщини.** Сего року мала ціла Угорщина обходити торжественно 900-літній ювілей прийняття християнства через св. Стефана. Се справді красне торжество, але не для нинішніх угорських урядовців — жидів і масонів, котрим всякий обсяг християнського життя був всегда і є солю в очах. Тож правительством угорське не возьме жадної участі в тим ювілейнім торжестві і приказало рівнож і підчиненим не брати також ніякої урядової участі. Приняте християнства, то найкрасша картина з історії Угорщини, і Мадяри так дуже чванять ся короною св. Стефана, та ба, колиж се противне жидам і лібералам, так станесь, як они собі бажають.

— **Сила природи.** Дня 27. м. м. грізна бура шаліла над Косовом. На передмістю Монастерсько пливе потік того самого імени і в однім місці окружає на довготу 100 метрів горбок, кільканацять метрів високий і так само широкий. Серед бурі грим ударив в потік і zarazом вибив в горбку на скрізь тунель 2-метрового проміру. Тепер вода впадає зі шумом до тунелю і випливає на другій стороні горбка, скорочуючи свій біг о 100 метрів. Товпи цікавих облягають се місце та подивляють силу природи. Се явище можна собі пояснити в сей спосіб, що в згаданім місці був добрий провідник електричності.

— **Божвільчій.** Зі Снятина двоєзять, що дня 18. м. м. прибув до дому родичів в Дружові Семен Фірман, що лічив ся передше в заведеню для божвільчій в Кульпаркові. Другого дня по приїзді дістав ся Фірман на під, обважув ся соломом і підпалив її. На щастє спостережено огонь і завчасу погашено, але Фірман вибіг на подвірє і скочив до студні. Хосенні наслідки студеної купели показали ся сейчас. Семен виліз сам зі студні і пішов спати.

— **Примірна жена.** Жена славного англійського дипломата Глядстона, котра недавно тому умерла, не знала світа поза свій дім, поза мужа і своїх дітей і се становило — як сама нераз говорила — одну тайну її щастя. Не опускала мужа ніколи, з увагою прислухувалась на трибуні его бесідам і подавала ему крипляючий напій, котрий піддержув его голос і покріпив сили. О строї не дбала цілковито. Старий Глядстон поважав свою жену дуже високо, любив її горячо і при всяких нагодах зазначав, що се щастє домове, яке ему жінка зготувала, було ему у всіх борбах життя найсильнішою підпорою.

— **Про італійських анархістів.** Вже здавна в Італія тою землею, де насильна анархія росте й розвиває ся і де вічно пропадає ся за ділом, котрого властивими основателями були оба Росіяни Бакуїні і Нечаєв. Коли на гагськім соціалістичнім конгресі 1872. р. виключено так званіх незалежних і проти-авторитарних соціалістів з інтернаціональної робітничої спілки, зачали вони під проводом Бакуїні небезпечну і страшенну діяльність і заложили спілку, що стоїть в противенстві з інтернаціональною робітничою спілкою, котра руководить ся програмою Карла Маркса. Анархістичні науки і засади сеї спілки прийняли ся головно в романських краях, а особливо в Італії. Італійські анархісти прийняли таки виразно принцип пропаганди діла. Вже в цвітні 1877. р. підбурила анархістична група кілька сіл недалеко Беневенту і заявила, «що держав нема вже». Однак сему запобігло дуже скоро військо і цілу групу, около 30 чоловіка, між ними також їх визначніших проводирів, Кафієро і Малатеста, увязнено. В грудні 1886. р. відбули анархісти в Хієсі тайний конгрес, у котрім взяло участь 15 міст з висшої Італії. Тоді вже проголошено пароллю, використовувати всяку нагоду, аби розбити теперішній суспільний порядок. Кафієро і Малатеста брали слідуєчого року учась у льондонськім анархістичнім конгресі. Від того часу терористичні їх проводирі розвивали інтензивну агітацію, що не пропала без сліду тим більше, що тихий соціалістичний рух в Італії міг тільки тяжко розвинути ся. Тоді було Ліворно головним гніздом анархістів. Більша часть їх проводирів, між котрими один, іменно Мерліно, що жертвував ціле своє майно задля своєї ідеї, були дуже заможні, жиє за границею. Деяку увагу звернули анархісти на себе, коли пробували основати в полудневій Бразилії анархістичну колонію «Цецилія», в котрій панувала після анархістичних поглядів необмежна воля. За три роки її істнованя давала Цецилія після оповідань

одного з учасників тої колонії д-ра Росіого лише найскромніше позитє. Анархізм, що послідніми літами чим раз більше упадає, має, здає ся, найбільше прихильників ще в Іспанії та Італії. Убийство президента французської республіки, Карнота, котре доконав Казеріо, пробите пильником цїсареві Елисаветі Люкенієм і теперішнє убийство короля Гумберта, се все вийшло від італійських анархістів. Вже перед двома роками вибрано на анархістичнім конгресі в Цюриху короля Гумберта жертвою. На зборах був однак присутній французський агент, що безпробовочно дав знати про сю ухвалу шефови парискої тайної поліції. Заходом міністра Делькасе повідомлено про се італійське правительство, що зараз зарядило відповідні средства осторожности. — «Не між всіма культурними народами», говорить професор Юрій Адлер, один з найліпших знатоків новітнього анархізму, находять анархістичні мрії своїх прихильників. Так приміром англійська раса завсїгда була против того руху. Се є наслідок її надзвичайно практичного успособленя. Цїлком інакше стоять обставини в Італії та Іспанії, а по части також у Франції. Палка вдача Романів не любить систематичної організаційної праці, що вимагає богало витривалости. В Німеччині находить теоретичний анархізм вже задля задумчивої вдачі Німців численних прихильників; однак дорога від голови до руки далека і тому тут рідко знайти так сильну пропаганду за ділом».

— **Династія Обреновичів** носить королівський титул від 6. марца 1882 року, а панованє Обреновичів починає ся від початку XIX-го столітя. Милош Обринович, уроджений в році 1770. розпочав в р. 1804 разом з Юриєм Чорним борбу против Турків, а по смерті Юрія (1813 р.) підніє знов против них оружє. Панував яко князь сербський під зверхністю Туреччини від року 1816 до 1839, а потім по епізоді Карагеорговичів, від р. 1858 до р. 1860. Підчас перерви в его панованю володів старший его син Милан (1839) і молодший Михайло (1839—1843), котрий і по его смерті був князем аж до р. 1868, коли то его замордовано в огорді Топчидорськім недалеко Білгороду. По нїм обняв управу его свояк Милан Обренович IV., оголошений повнолітнім в р. 1872. В д. р. 1868 він мав титул удільного князя, а від 1882 короля. В р. 1889 Милан зложив сербську корону в користь свого сина Александра, що володїє доси і є п'ятим з ряду пануючим з роду Обреновичів.

— **Астролог про війну.** Англійський астролог Й. Бреф застанаєваючи ся над полуднево-африканською війною, заявив, що нещастя, які стрітили Англичан в Трансвалі, не треба приписувати генералам, але... з'явизам, бо они провинили в сїм разі. Бреф пише, що всі неповідженя Англичан вичитав наперед зі з'явиз. І так пересвідчив ся він, що лорд Сельсбурі був головною причиною, що Англія програтла тільки боїв з Боєрами, бо Сельбурі родив ся під нещасною з'явизою, Сантурном. Вкінці заявляє Бреф, що війна би вже давно щаславо покінчила ся, если би усунено деяких генералів, не ддятого, що їм загал приписує нездарність та незнанє воєнної штуки, але тому, що для них не ворожать добре комбінації з'явиз. — І такі річи торочить ніби-учений чоловік на порозі XX. столітя!

— **3 парискої моди.** Краска жіночих строїв сегогорічного сезону є переважно біла. Що-до роду матерії мають першеїнство тканини альпага, тоалє і лїнон, а на окраси мушлін і коронки. За ілюстрацію строю най послужить сей костюм: Сукню білу батистову, уложену на спідниці з білого шовку, перетинає в половині довгости вставка на 30 см. широка. Вставка зроблена з білого тїлу в пасочки або цяпки, на яким припнятий взір з білої коронки, представляючий колос зїба. Дальший беріг сукні окружений блідорожежими цвїтами, над фальбанками з білого мушліну. В гору понад вставкою з кожного зуба ідуть мережки. Станик є також мережаний на скіє, але рівножбно, а з боку находить ся густовне прибранє з білого і блідосиноного мушліну з вузюнькими берегами з чорного аксаміту. З під станика виходить також рульон з блідосиноного мушліну. Тільки про верхню сукню.

— **Дрібні вїсти.** Никола Кухній, б. ученик станіславської гімназії, упокоїв ся в Олеші, товмацького повіта, дня 1. серпня с. р. — Довги міста Львова після найновїших обчислень виносять 21,083.270 корон, а стан майна 23,600.000 корон. — Черевний тиф ширить ся в Станіславові.

Телеграми.

Новий Йорк, 4. серпня. Н. І. Негалд доносить, що 27 анархістів вїхало перед кількома місяцями з Америки до Європи для убитя всіх монархів. Всі ті анархісти є Італіянцими, а на чолі їх стоїть Малатеста. Одному з італійських агентів мають бути відомі імена сих заговорщиків.

Льондон, 4. серпня. З Гонконг доносять, що німецьку місію збурила товпа.

Петербург, 4. серпня. Гродеков доносить з Верхня, під днем 1. серпня, що Китайці наново бомбардують Благовещенск. Парового корабля «Селенгу» ушкодив тяжко китайський гранат.

Берлін, 4. серпня. Бюро Вольфа доносить з Чіфу, що Лігунгчанг повідомив вчера консулів про письмо, яке одержав з Чунгліямену під датою 30. липня. Доносять в нїм з Пекіну, що послї здоровї і заосмотренї в живність заховують приязні відносини з правительством і небавом, під китайською ескортою, переселять ся до Тїєнтсіну.

Преторія, 4. серпня. Гамільтон вирушив на захід, находячи тільки малий ошір. Лорд Кіченер відїшов для провуду операціями против Де Вета над рікою Реностер.

Ч. В. кр. 47292/900.

Оголошенє конкурсу.

Виділ краввий королівства Галичини і Володимирії разом з Великим князівством Краківським розписує сим конкурс з преклюзієнім речинцем до кінця місяця серпня 1901 на оригінальні, чистим руским язиком написані твори сценїчні з обсягу драмату, поважної комедії і штук людових, зі сьпівами або без сьпівів, такого обсяму, щоби заповнили цілий вечер театральний.

Конкурсні твори треба прислати в повисшїм речинці під адресою Видїлу краввого у Львові, заосмотрені знаком або мотгом автора, котре треба помістити також на замкненій коперті, містячий в собі в середині імя, назвище і адресу автора.

Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сцені, навіть аматорській, суть виключені від конкурсу. Також не припустать ся до преміюваня творів авторів вже нежюючих, хотяби доси не були оголошені.

В протягу трех місяців по упливї речинця конкурсного наступить рішенє конкурсу і признанє надгород окремою комісією конкурсною, котра збере ся в Видїлі краввїм під проводом члена Видїлу краввого, д-ра Йосифа Верещинського.

До тої комісії Видїл краввий запросив:

- 1) ВПов. Олександра Барвіньського, ц. к. проф. семин. учит. у Львові, посла на Сїйм кр. і до Ради державної;
- 2) ВПов. д-ра Стефана Смал-Стоцького, ц. к. проф. руского язика і словесности на черновецькім університеті;
- 3) ВПов. д-ра Олександра Колессу, ц. к. проф. руского язика і словесности на львівськім університеті;
- 4) ВПов. д-ра Михайла Грушевського, ц. к. проф. всесвітної історії на львівськім універс.;
- 5) ВПов. Ілярія Огоновського, проф. ц. к. академічної гімназії у Львові;
- 6) ВПов. д-ра Евгена Олесницького, адвоката краввого в Стрию;
- 7) ВПов. д-ра Володимира Коцовського, ц. к. проф. муж. семинарії учительської у Львові;
- 8) ВПов. Володимира Шухевича, ц. к. проф. школи реальної у Львові;
- 9) Високодостойного Пана д-ра Дамяна Савчака, посла на Сїйм краввий і пр.

Комісія конкурсова порішить більшостию голосів і признає чотири надгороди, а іменно одну в сумі п'ятьсот (500) корон, другу в сумі чотириста (400) корон, а дві по триста (300) корон, чотирьом творам, признаним за найліпші з помежи надісланих на конкурс, без згляду на рід твору, щоби лиш той твір належав до родів наведених в сїм оголошеню. Отже комісія може всі чотири премії признати творам одного рода.

Оголошенє вислїду конкурсу за посередництвом публичних писем і виплата надгород наступить в протягу місяця грудня 1901. року.

Надгороджені твори стають ся власностию товариства «Руска Бєсїда» у Львові з виключним правом представляти їх на сцені.

Манускрипти, надіслані на конкурс, будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкненими копертами, сли вкажуть Видїлові краввому в иньшій спосіб свої адреси.

З Ради Видїлу краввого.

У Львові дня 24. липня 1900 року.

Гротт, в. р.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

СТРИЧКИ.

Серця мого біль,
Пісни мої жаль —
Вітер рідних піль,
Плескіт рідних фаль.

Вітер рідних піль,
Степових могил,
Що хочь родить біль,
Не вбиває сил.

Не вбиває сил,
Хочь болить душа,
Не втинає крил,
Не гасить огня.

Так — нім вдарить грім,
Нім прорвесь ріка,
Нім звалить ся дім —
Стугонить земля.

Так — нім бурі рев
Понесєсь на лїс,
Лист летить з дерев,
З дубів і берів.

Лист з дерев паде
І тремтить трава,
В хмарі грім гуде —
Тож дріжить душа!

З поезій В. Залізняка.

РОЗВАГА.

Важко, сумно в рідній хаті:
Плаче, стогне рідна мати,
А сини її онуки
Коло неї, повні муки;

Блідий вид її милують,
Руки білії цілюють,
Сльози з вида утерають,
Щирим словом розважають.

— Чого, ненько, гірко плачеш?
Чи того, що зраду бачиш?
Що до всіх гріхів і блудів
Прибув ще і злочин Юдів?

— Чи того, що мждою
Залишила ся вдовою,
Без поради золотої
І без долі сімьової? —

— Чи того, що, ненько мила,
Нас в неволі породила:
А сама лежиш в кайданах
Стогнеш, гинеши в тяжких ранах?

— Не вбивай ся! Лебединий
Стогін, плач твій надмогильний
В серце наше западає,
Нас до праці піднімає!

— Прийдуть хмари грозовиті,
Встануть, ненько, твої діти!
Встануть спільно, повні сили,
Піднімуть тебе з могили.

— Ясно сонце з неба гляне, —
Брязнуть наручні кайдани!
Заклекоче кров ювача,
Гримне славонька козача, —

— Гримне лугом, гримне полем,
Позлітають ся соколи
Спільно возьмуть ся за руки
Щоб спасати неньку з муки!

— Гримне слава, залунає,
Соловейком засьпіває
І хорони по руїні
Знов збудують на родині...

— Усьміхнуться ся у могилі
Кращі діти твої милі:
Вірні, щирі отамани
І не зрадники гетьмани! —

— Над своєю головою
Вариш гетьмана з булавою,
З булавою, з шабельками
Козаченьками синами!...

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. **Ординариатам** всіх **трьох** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сїво в стогах і будинках **протиw шкїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	— ”	
” спеціальна	1.684	80 ”	
Фонд основний	72.000	— ”	
” емеритальний	18.166	60 ”	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услїва обезпечєнь користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Дністра» приймає Банк красвий і Каси ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святинї, Городенці, Терєбовлї і Залїчиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїци. Зголошена о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

Інформації і посередництво до заключєня ОБЕЗПЕЧЄНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбїнаціях.

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100% подїляють на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім «Просьвіти».)

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відновідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальности, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єше полїсу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Кракові після всяких можлижих комбїнацій.

Згадає Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вивосить 50 кор., вписове 2 кор.
Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечєнь «Дністеръ».

Артистичне заведеє ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколлїша).
Виконує дуже красно всїлякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклї, деревї, бласї та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблицї і шильди лянї з рїзних металїв, таблицї нагрєбні і назви улиць, числа на доми. Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви монограми, герби і гузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бланки шпунт. для броварїв. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльсємб, шабльовн. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Всїлякі
КУПОНИ

вильсовані

цінні папері

виплачує без потрученя
провїзїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.